

Geobanken

| Bjørn Rasen og Monica Larsen (foto)

Bak en tung metalledør i Oljedirektoratets kjeller, i temperaturer ned mot 25 kalde grader, lagres verdifulle prøver av olje fra nær alle felt og funn på norsk sokkel. På forespørsel får oljeselskapene utlevert små uttak. Analysen av disse brukes i jakten på ny olje.

Mange har hørt om steinlageret i Oljedirektoratet. Kjerneprøver fra nær alle brønner boret på norsk sokkel er lagret i trekasser i noe som kan minne om en lagerhall på Ikea. Nesten daglig besøker geologer fra oljeselskapene steinlageret for å studere kjerneprøvene.

Men lageret inneholder mer enn stein-/kjerneprøver. Derfor er nå lageret omdøpt til Geobank.

Stadig flere ber nå også om å få prøver med olje fra de rundt 1000 flaskene – som inneholder prøver fra 95 prosent av alle norske felt og funn. Prøvene må holdes kaldt for

at oljen skal «leve» lengst mulig. Oksydering kan ødelegge prøvene. Derfor er oksygenet i flaskene erstattet med argon.

«Vi tar ut minst én prøve hver uke. Tidligere fikk selskapene to milliliters prøver. På grunn av økt etterspørsel har vi sett oss nødt til å halvere prøvene,» sier paleontolog Robert W. Williams i Oljedirektoratet.

Han forklarer at oljen er en hydrokarbonkjede som perler på en snor. Karbon er omgitt av hydrogenatomer og jo lenger kjeden er, jo tykkere olje får du. Det motsatte, kun én karbon, er metangass.

«Selskapene bruker en gasskromatograf som måler mengde av hver komponent i oljen. Det blir som å ta et fingeravtrykk av oljen. Analysen kan også fortelle noe om egenskapene i reservoarer og indikere hvilke veier oljen har tatt,» forklarer Williams.

Geobank. Robert W. Williams i kjølerommet som inneholder mer enn 1000 oljeprøver. Oljen, kjerneprøvene og mikrofossilene i Oljedirektoratet utgjør det som nå har fått navnet Geobank (tidligere kalt steinlageret).